

**Minnen
på
Museum**

Två 1600-talsmästare

På ett kabinettskåp i Gävle museums »barockrum» står en stor mortel i brons, en prakt-pjä, som skulle kunna ha varit en prydnad för vilket svenskt 1600-talshem som helst, men som av tyngden att döma näppeligen kan antagas ha tillhört ett hems köksutrustning. Den vackra morteln, som ingår i museets s. k. Schulzenheimska samling, är på utsidan smyckad med talrika groteskhuvuden och broskornament i relief samt bär längst upp följande inskrift:

+ GEORG + BRANDT +
ANNO + MDC + LXXXIII +
eller på modernt språk:

Georg Brandt år 1683.

Den konstskicklige mästaren till denna 1683 tillverkade pjäs hette alltså Georg Brandt, men det är också det enda man vet om honom. Det är inte ens bekant var han var verksam.

Lika litet känner man till den gjutmästare, vars namn finns bevarat på en ännu äldre och till storleken något mindre bronsmortel, som ävenledes ingår i gävlemuseets föremålsbestånd och kan beskådas i den s. k. handkammaren. Den-

na mortel är icke så rikt ornamenterad som den Brandtska och har ursprungligen varit försedd med tvenne handtag i form av synnerligen vackert formade delfiner. Det ena av dessa handtag är emellertid nu borta. Mortelns inskription är följande:

+ TEVNIS + IANSEN + T
+ G + M + H + ANNO +
1607 +

Även denna text ger gott utrymme för funderingar. Mästarens namn — Teunis Jansen — tyder på eventuellt utländskt ursprung, om danskt, norskt, holländskt eller nordtyskt är svårt att säga. Och ännu mera mystiska verkar de följande bokstäverna TGMH, om vars betydelse man helt svävar i okunnighet. E. W.